

Afstemning

§§ 1-3

vedtoges uden afstemning.

Lovforslagets overgang til tredje behandling

vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Lovforslaget går herefter til fornyet behandling i udvalget.

Den næste sag på dagsordenen var:

9) *Forhandling om redegørelse nr. R 17:*

Udenrigsministerens redegørelse af 29. januar 1987 vedrørende modernisering af Thule-radaranlægget.

(Redegørelsen anmeldt 29/1 87. Redegørelsen givet 29/1 87. Beslutning om forhandling 29/1 87).

Forhandling

Formanden:

Forhandlingen er åbnet. Hr. Lasse Budtz. Det er i hvert fald meddelt mig, at hr. Lasse Budtz vil have ordet.

Lasse Budtz (S):

Ja, undskyld hr. formand. Jeg havde fået det indtryk, at ministeren ville tale først, men det var forkert, forstår jeg – af flere grunde.

Jeg vil takke ministeren for redegørelsen, og så vil jeg helt klart slå fast, at Socialdemokratiet finder denne og den efterfølgende debat ikke blot nyttige, men også nødvendige. Der er blevet skrevet og talt så meget om den moderniserede radarstation i Thule, at vi må søge en afklaring eller en præcisering af den danske holdning; det kan måske være vanskeligt nok, men det understreger til gengæld i endnu højere grad debattens nødvendighed. Og debatten er jo ikke, som forsvarschefen af ubegribelige årsager har påstået, startet af den herværende sovjetiske ambassade, men af en række fremtrædende amerikanske eksperter, der har erklæret, at den moderniserede Thuleradar, der nu er en såkaldt phased array-radar, en elektronisk radar og ikke en mekanisk, en radar, der er

langt mere effektiv og dækkende end den, den erstatter, er en overtrædelse af den såkaldte ABM-traktat, og denne tvivl blev første gang rejst i New York Times – i hvert fald i denne omgang.

ABM-traktaten er traktaten, der skal hindre missilangreb ved så at sige at sikre, at man ikke kan forsvare sig mod missiler. Hvis det er rigtigt, at dette er en overtrædelse, er det en alvorlig sag, for ABM-traktaten er begribeligt nok blevet kaldt nedrustningens og våbenkontrollens grundlov, og hvis denne traktat afskaffes, negligeres eller begrænses, er der faktisk frit spil for den helt uhemmede oprustning.

Det er også derfor, folketingsflertallet – og faktisk også regeringen – har udtalt sig til fordel for ABM-traktatens opretholdelse med en fortsat streng fortolkning, en *streng* fortolkning.

De kritiske amerikanske eksperter omfatter bl.a. nogle af dem, der i sin tid forhandlede traktatens udformning for den daværende amerikanske regering, og de må vel vide, hvad de taler om. Men det er karakteristisk, at de faktisk næsten alle siger, at der måske er tale om en overtrædelse. Den amerikanske regering afviser selvfølgelig, at der skulle være tale om en overtrædelse, og den danske regering henholder sig traditionelt til, hvad den amerikanske regering siger. Det gør lederen af Grønlands hjemmestyre, hr. Jonathan Motzfeldt, imidlertid også. Han gør det endda meget energisk og indtrængende, hvilket dog ikke fjerner indtrykket af nødvendigheden af, at Grønland og det grønlandske folk orienteres og rådføres bedre om Grønlands egne sikkerhedspolitiske problemer.

At den grønlandske fredsbevægelse ønsker en udvidet kontrol med, hvad der faktisk sker sikkerhedspolitisk i Grønland, kan man kun have forståelse for, for oplysningsniveauet er galt.

Der er en række amerikanske eksperter, der hævder, at radaranlægget i Thule har en begrænset militær betydning, fordi det vil være uhyre let at uskadeliggøre det i tilfælde af krig, og det er jo også rigtigt, at det ligger aldeles ubeskyttet og givetvis vil kunne rammes med største lethed. Men så længe det kan fungere og vel at mærke fungere helt defensivt og uden at have noget med stjernekrigsprogrammet at gøre, må det selvsagt være i Danmarks interesse, at det er der.